

Kdo imenuje volilnega komisarja? Volilnega komisarja odpošilja c. kr. okrajno glavarstvo. Ako je premalo uradnih komisarjev, tedaj okrajno glavarstvo lahko tudi določi kako drugo osebo k temu.

Kake dolžnosti ima volilni komisar? Volilni komisar mora paziti na mir in red pri volitvah in na zakonito ravnanje. V volitev samo se sme le tedaj vtikati, če volilna komisija prestopa svoj delokrog.

Kako nalogo ima predsednik volilne komisije? Predsednik volilne komisije mora zbranim volilcem razložiti, kdo ima volilno pravico, kako se postopa pri glasovanju in štetju, ter jih pozvati, da glasujejo brez sebičnih prostanskih namenov, po svojem prostem prepričanju, kakor mislijo po svoji vesti, da bo najboljša za občni blagor.

Kako se glasuje? Vsak volilec stopi pred volilno komisijo in odda svojo izkaznico predsedniku. Ta prebere glasno ime volilca in vzame glasovnico, katero odda volilec vkup zvito, tako da nikdo ne more imena čitati. Predsednik potem dene glasovnico neodvito v volilno posodo.

Ali se lahko tudi voli, če kdo izkaznice ni dobil ali če jo je izgubil? Volilec lahko gre tudi volit, če izkaznice ni dobil ali če jo je izgubil. Pa skrbeti mora za to, da ga volilna komisija prizna odločno kot volilca N. N. V volilni komisiji mora torej nekdo biti, ki ga pozna ali pa mora seboj pripeljati prič, ki so volilni komisiji znane. Voliti pa tudi sme v tem slučaju le tisti, čegar ime je napisano v volilskem imeniku.

Kaj se stori, če je kdo glasovnico izgubil? Če je kdo izgubil glasovnico, ali če je postala neuporabna, tedaj se lahko zahteva od občinskega predstojnika in na dan volitve od volilnega komisarja nova glasovnica.

Kedaj se začne in kedaj neha glasovanje? Volitev se mora začeti ob določeni uri, ki je zapisana na izkaznici, neglede na število navzočih volilcev in glasovanje se mora ob določenem času od volilnega komisarja zaključiti. Ne smejo pa se izključiti od glasovanja volilci, ki pridejo na volišče še pred pretekom določenega časa. Kdor pride pozneje, ne sme več glasovati.

Kaj se stori z izkaznico po volitvi? Po glavni volitvi se izkaznica (legitimacija) ne sme proč vreči, ampak mora se obdržati, ker je mogoče, da pride od ožje volitve, pri kateri potrebuje zopet vsak volilec svojo izkaznico.

Katere glasovnice veljajo pri ožji volitvi? Za ožjo volitev se izdajo posebne glasovnice. Navadno se te vročijo volilcem že ob enem z izkaznico in glasovnico za glavno volitev.

Kaj je važno za ožjo volitev? Po ožji volitvi sme se na glasovnico napisati le ime enega izmed istih dveh kandidatov, ki sta pri glavni volitvi dobila po največje število glasov. Glasovnice z drugim imenom so neveljavne.

Ali se lahko glasovnica in izkaznica izročita komu drugemu, da ta za koga gre volit? Ne, vsak mora voliti vedno osebno. Kdor pošlje koga drugega k volitvi, dasiravno ve, da sme le sam osebno voliti, se ravno tako, kakor tisti, ki gre za njega volit, kaznuje z zaporom.

Politični ogled.

Gospodarska zbornica je imela dne 16. t. m. sejo, v kateri se je predstavil novi ministerski predsednik princ Hohenlohe. Tudi tukaj je govoril za volilno preosnovo. Potem je zbornica rešila več zakonskih načrtov. Večina so v prid uradnikom in veleobratnikom.

V ogerskem državnem zboru se bodo združili poslanci nemadžarske narodnosti Rumuni, Srbi in Slovaki. Ogri namreč neusmiljeno zatirajo druge narode, zato je ta združitev zelo važna.

Razne novice.

* Imenovanje. Naš rojak g. Jakob Vrečko, dosedaj poštni oficijal v trgovinskem ministrstvu, je imenovan poštним komisarjem v Zadru. Čestitamo!

* S šole. Za nadučitelja v št. Lenartu v Slov. gor. je imenovan g. Jakob Kopic, učitelj na deški okoliški šoli v Ptuj, za učiteljico v Framu je imenovana gđ. Marica Lauter, učit. suplentinja v Krčevini. Kot učiteljice ženskih ročnih del v Plešivcu je nastavljena gospa Ana Bregant roj. Lušin.

* G. Roš ne kandidira. G. Roš nam piše: Da bode konec moje časnikarske gonje vam uljudno naznanjam, da jaz nisem prijavil moje kandidature, in da sploh ne kandidiram. S poštovanjem udani Roš.

* Štiri do pet kron zaslužka na dan. Naš somišljenik nam piše: Ker me hodi večkrat kdo vsled Wittick-ove očarajoče reklame popraševati, kako se obnese stroj za pletenje nogavic, ki si ga je naročila moja žena iz Prage, usojam si navesti tu naslednje izkušnje iz te naročbe. Prvič ni res, da bi vsakdo, kdor ima naravni razum, mogel na ta stroj nogavice pletiti, ne da bi se vezbal v tej stroki pri kakem strokovnjaku. Moja žena, ki zna brez stroja nogavice pletiti, ni opravila nič, dokler ji jaz nisem priskočil na pomoč. Pa tudi jaz nisem mogel brez pomoči moje žene pletiti, ker stroj je jako nagajiv in bi si ne vedel pomagati, ko bi mi zanjka spodletela. Pa oba skup tudi nisima nič opravila, kakor se bo pozneje razvidelo. Drugič ni res, da lahko vsakdo na ta stroj na dan zasluži po 4 in celo po 5 kron. Moja žena v šestih tednih, od kar je plačala in naročila ta stroj od Witticka za pletenje nogavic ni zaslužila vinarja, izdala pa za stroj, za volno in poštnino 248 kron. Wittick pa je pri prejemu stroja vročal pogodbo, po kateri je on zavezan sprejemati spletene nogavice samo za dobo enega leta. Bilo pa je to tako: Po naročilu in plačilu prejela je stroj še le čez 14 dni, teden dni trajala je poskušnja pletenja. Ko je odposlala Witticku predpisano poskušno nogavico, došla je naročena volna čez teden dni. Na zaslužno plačilo in doposiljatev nove volne čakala je zopet celih 14 dni. A glej ga spaka: Namesto plačila za storjeno delo, sprejela je od Witticka vrnjene nogavice z naročilom, da se imajo vse vnovič preplesti. Wittick, ki pri doposlani mu poskušni nogavici ni vedel ničesar oporekati, iztaknil je pri pletenih nogavicah kar tri napake, vmes eno tako, ki v opravljeniku ni predpisana. Seveda mu jih moja žena nebo prepletala. Iztaknil naj bi te pomote pri poskušni nogavici, ki je bila enako pletena. Ko bi pa hotela moja žena pletiti nogavice z zahtevanimi zobčastimi kraji, potem itak ne zasluži na dan niti ene krone. A on je tedaj molčal, ker je, kakor smo prišli na sled, volno pri kili kar za dve kroni dražje zaračunal, kakor se dobiva enako blago po tvornicah v velikem. Debelokožec pa je ta Wittick. Ta in enaka očitavanja moje žene je kar požrl. To je toraj tistih 5% zaslužka, ki ga ta človek zase zahteva. Tretjič ni res, da bi Wittick, potem, ko se kupec prepriča, da si na stroj ne more na dan 4 krone prislužiti, sprejel stroj nazaj proti povrnitvi kupnine. Na to stavljen zahtevo moje žene ji je odgovoril, da on sploh ne vzame nazaj nobenega prodanega stroja. Zdaj pa, ko si se do dobrega prepričal, da si se varal, ker si verjel Wittickovi reklami, pa si najmi odvetnika in se pravičaj. Za kompetentno sodnijo izvolil si je Wittick Trst. Ako imaš tedaj kateri stotak preveč, pa se pričaj. Opravi tako nič ne boš, ker preden si se kot nevešč v tej stroki o kakovosti in rabi stroja prepričal, potekel je postavni rok za vračanje stvari, ki ne odgovarjajo hvalisanim svojstvom teh stvari. Stroj sam na sebi pa je tak, da je česče podvržen dražim popravkom, in se morejo ti popravki izvršiti le v Pragi. Igle, katerih ima ta stroj 84 (nekateri stroj jih ima še čez sto) in pa prožni obroč, ki jih reže, se jako hitro izrabljajo. Vsaka taka igla pa stane 20 v, obroč pa 3 krone. Na ta stroj se vspešno pletejo samo volnene nogavice, za katero pletenje oziroma razpečavanje ti dela Wittick težkoče, v teh krajih pa takih nogavic ni lahko razpečati, za pletenje bombaževine pa ni, ker trga niti, laneni in konopnени sukance se pa plete jako nespšno, ker za pletenje take vrste nogavic so posebni stroji s številnejšimi in tanjšimi iglami. V pleteninah je danes vsled močno razvite tozadevne industrije jako velika konkurenca. Po prodajalnah se dobijo nogavice možke po 25 kr. in ženske po 35 kr. in še ceneje. Le z boljšim blagom bi se še dalo kaj zaslužiti, pa tako blago malokdo kupi, ker vsakdo sega po cenem blagu. Tako sem podal onim, ki bi se stem poslom hoteli pečati, po možnosti natančni pregled. Zeleti je, da se zglašijo še drugi, ki so se Wittickovi reklami odzvali, da se tudi njih tozadevne izkušnje objavijo. Vse slovenske časnike pa prosim, da podajo slovenskemu občinstvu zgorajšnje pojasnilo o Wittickovi reklami.

* Viničarski tečaj. Na sadjarski in vinarski šoli bo od 18. do 23. junija tečaj za viničarje. Ubožnejši dobijo tudi podporo. Določbe, glej naznailo med inserati. Istočasno bo tudi sadjarski in vinarski tečaj.

* Shod slovenskih potovalnih učiteljev s Kranjskega, Štajerskega in Primorskega se je vršil 6. t. m. v Postojni. Izmed 11 potovalnih učiteljev jih je prišlo 9 k shodu, dočim sta bila dva službeno zadržana. Namen shodu je bil, dogovoriti se o stanovski organizaciji južnoavstrijskih kmetijskih potovalnih učiteljev v svrhu zboljšanja

njih gmotnih razmer in dvigovanja njih ugleda. Shod, ki je bil pripravljen, je sklenil sprejeti v organizacijo vse južnoavstrijske: slovenske, hrvatske, in italijanske kmetijske potovalne učitelje, ki jih je 27. Zaradi končnega dogovora se je sklenilo sklicati shod vseh teh učiteljev v drugi polovici meseca junija v Zader. Sprejela se je tudi resolucija, da naj se z vsemi silami podpira namera, ustanoviti državno zvezo vseh avstrijskih kmetijskih učiteljev. Končno je shod tudi sklenil, da naprosi gospoda državnega in deželnega poslanca graščaka ter ravnatelja Frančiška Povšeta, ki je bil med prvimi južnoavstrijskimi kmetijskimi in obenem potovalnimi učitelji, da sprejme mesto zaščitnika nad nameravano organizacijo.

Ptujski okraj.

p Moškanjce. Ptujška „giftna krota“ nas je nesramno oblatila, ko je trobila v svet, da so Moškanjčani sami buteljni in duševni revčki. Toda naj pride k nam in naj pogleda samo, kaj pomore korajža in volja naših gasilcev. Že dvakrat so bili v ognju in akoravno še do tedaj ni bilo vaj, se je vse izvrstno obneslo. In res je sedaj pri nas čisto drugo življenje. Glas trobente zapoje! Pogledajte naše fante, kako z veseljem korakajo, se urijo in vadijo, ter so vsi takoj na svojem mestu. „Štajerc“ si vendar misli, da brez nemške „tajč komando“ ne bo nič. Pa hvala Bogu že gre zelo dobro. Korajža velja, kdor jo ima. Opazovalec.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Kako Štajerc svojim pomaga. Bolj neumnega lista vendar svet nima, kakor je glasilo ptujskih nemškutarjev in šnopsarjev, Štajerc imenovan. Ta zna svojim pomagati, pa kako, poslušaj! Pri Sv. Tomažu se je nek čevljar navolil kopita in smole, začel je raji z malo kramarijo. Prišel je revček v roke nekega ptujškega ptiča, ki pa ne poje tako lepo kakor slavič, ampak vedno samo eno staro pesem reglja. Nekega dne pripeljal si je naš kramar iz Ptuja z različno robo tudi več listov smrdljive „giftne krote“, katere je razdelil med svoje šnopsarje. Zaduja številka ptujškega motovila pa je storila za našega kramarja to osodopolno neumnost, da je „zdelala“ kar obenem vse naše spoštovane zaslužne može, kakor duhovščino, učiteljstvo, c. kr. pošto, gostilničarje, župane in vse trgovce — razun čevljarja — da baje imajo ti trgovci svoje blago na „narodnih stelažah“. In kaj je nasledek vsega tega? Čuj neumen Štajerc! Vsi „zdelani“ se za tebe manj brigajo kakor za predlanski sneg, ponosni so, da si jih ti umazanec grdil, to je častno, tvoj kramar pa ima ne samo preziranje ampak največjo škodo, za katero se ima le edino tebi zahvaliti, kajti Tomaževčani hodijo sedaj kupovat v trgovino pri „narodnih stelažah“, kramarja pri „giftni kroti“ pa se izogibljejo. Pač pa se sliši o nekem trdnem sklepu vseh naših pet Štajercijancev, da hočejo to kramarijo podpirati s vso močjo s tem, da bodo vsak zaslužen krajcar tukaj na šnopsu zapili. Trgovci pri „narodnih stelažah“ veselite se — čevljar kramar jokaj in boljšaj se!

p Žetale. Tukaj pri nas strastno agitira za Vračka privandran Oger Peterffy. Nobena še tako daljna pot mu ni pretežavna. Gotovo so mu Ornigi in Strašili obljubili nova obuvala. Ta človek je grozen memirnež in je razpor zanesel med žetalske župljane. Pred šestimi leti, ko ga še ni bilo v Žetalah, je bil lep mir, a ko je on prišel, vrstile so se pravde ena za drugo in se še vrstijo. Kljub temu, da ne zna pravilno nemški, ker je rojen Oger, hoče biti Nemeč in agitira za nemškutarskega kandidata orehovskega Vrečkota. Slovenski denar mu pa vendar diši. Mi vemo, da on ne bi tega storil namreč agitiral, ako ne bi bil to pritisk iz Ptuja od Orniga in Strašila in drugih odpadnikov. V celih Žetalah ni ne enega Nemeča, a on ima razglednice z napisom „tren deutschen Gruss aus Schilttern in s frankfurtarsko barvo“. Ta Oger in posilinemec vsiljuje vsakemu volilcu, ki pride k njemu v prodajalno ali gostilno zadujo številko „Štajerca“, katerega ima cele kupe. Volilce prosi, naj mu prinese glasovnico, da napiše Vrečka. Pri tem delu je naletel na marsikatero, ki so mu pikro povedali. Obljubil je polovnjak vina, če bodo tako volili, kakor on hoče. Zalostno za človeka, kateri živi od slovenskega denarja, pa hoče prodati Slovence. Tudi marsikateri drugi nima drugega dela, kakor da agitira za Vračka. Upamo vendar, da se bo našlo malo takih neznačajnežev, ki bodo prodali svoje prepričanje in svoj slovenski narod za kupico vina ali žganja. Naš kandidat je občespoštovan dr. Anton Korošec, urednik v Mariboru, in za njega gremo v boj. Več zavednih volilcev.